

РАЗВИТАК

ГОДИНА I - БРОЈ 1, 27.01.2005.
ЧАСОПИС УЧЕНИКА И НАСТАВНИКА ШКОЛЕ "СТЕФАН ДЕЧАНСКИ"

Свети Сава

УМЕСТО УВОДНИКА

Пред Вама је први број школског часописа "Развитак". Надамо се да ћете уживати у дружењу са нама. Уколико имате неке предлоге или желите да нам кажете о чему бисте волели да чitate обратите се вашим наставницама: Марији, Милошу и Иви.

До нашег следећег дружења велики поздрав

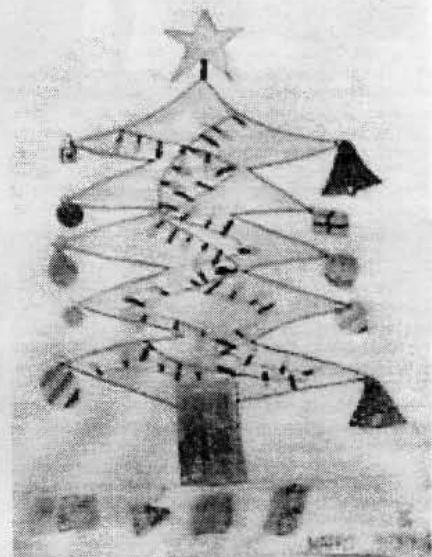
Ваши уредници

"Зима", Балог Златибор II/1 С.О.

"Деда Мраз - маска"
Тамара Раденковић IV/1

"Јелка", Марко Чугуровић V/1

САДРЖАЈ

Празници
Ми - предшколци
Успешни глуви
Представљамо вам
подручје рада

Свети Сава
Информиште се о...
Рекреативна настава - Тара 2004
Одред извиђача "Стефан Дечански"
Фото страна

Поетски кутак
Весела математика
Језичке игре
Радови ученика
Стрип

ПРОСЛАВИЛИ СМО ДАН ШКОЛЕ

Дана 24. новембра 2004. године прославили смо Дан школе - Светог Стефана Дечанског.

Прослава је почела у јутарњим часовима доласком свештеника у школу. Свештеник је заједно са нашим ученицима пресекао славски колач, честитao славу, и пожелеo свим ученицима, родитељима и наставницима пуно среће у даљем животу и раду.

Свечаност је настављена у великој сали биоскопа "Академија 28". Многобројним гостима у сали подељен је промотивни број школског часописа „Велики одмор“. Свечаност је почела пригодним говором Лепосаве Петровић, директора школе „Стефан Дечански“ а у име гостију обратио се Милорад Мрвић, директор суботичке школе за децу оштећеног слуха.

Затим је приказана видео-монографија о нашој школи, кроз коју је укратко приказан рад и историјат школе. Наше колегинице Наташа Јовановић и Горанка Дамјановић су цитирањем мисли великих људи употпуниле добро расположење свих у сали.

На крају су наши ученици извели представу „Ромео и Јулија са срећним крајем“. Представа је урађена у сарадњи школе „Стефан Дечански“ и Центра за културу Стари град.

Дружење је настављено свечаним ручком у хотелу „Парк“. На свечаности су подељени пригодни поклони колегама за 30, 20, и 10 година рада. За 30 година рада награђени су: Петковић Милица и Росић Сава; за 20 година рада награђени су: Бојанић Мирјана, Поповић Зорица, Сибиновић Весна и Спасић Драган; за 10 година рада награђени су: Јанковић Биљана, Јовановић Наташа и Крстић Гордана.

Милош Марјановић

Фотографије: Мери Божовић, Милена Достанић

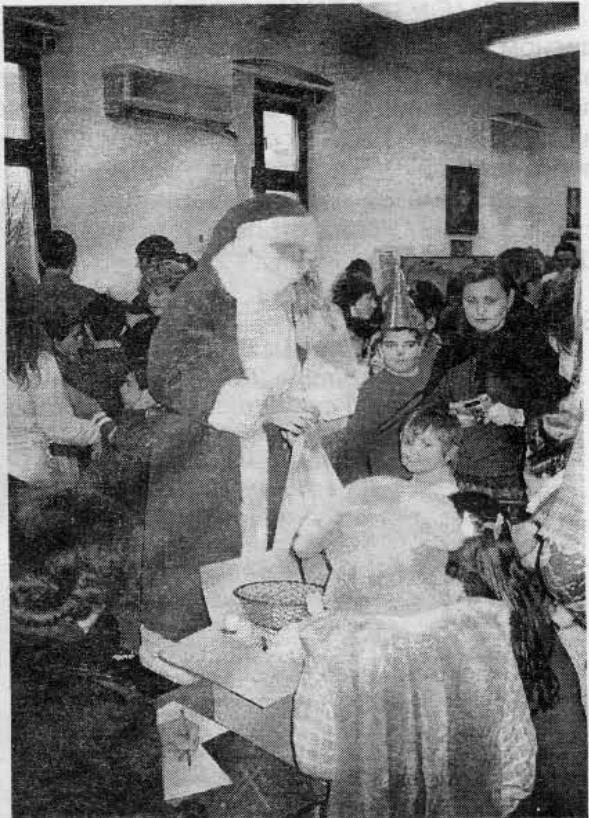
ПРОСЛАВИЛИ СМО НОВУ ГОДИНУ

Поводом доласка Нove године организовали смо велики маскенбал и изабрали најлепше и најуспешније маске. Било је поклона, а наравно дошао је Деда Мраз.

За оне мало старије организовали смо лутрију на којој је свако добио неки мали поклон.

Уосталом, нека слике говоре више од речи.

И. У.

(вжеторен фотограф)

Фотографије: Катарина Петровић

НАШИ ПРАЗНИЦИ

Кад прођу Детињци, Материце и Оци а дође Туциндан, коле се печеница. Животиња се тукла у главу, па тако ошамућена онда клала; отуда Туциндан. Печеница може бити прасе, јагње, ћурка, гуска, кокошка.

Дан уочи Божића је Бадњи дан (6. јануар). Овог дана се сече или купује бадњак.

Бадњак је младо храстово или церово дрво. Сече се рано ујутру и доноси пред кућу. У граду га купујемо код цркве. Бадњак представља оно дрво које су пастири донели и које је праведни Јосиф заложио у хладној пећини, када се Исус Христос родио. Називамо га и дрво Крста Христовог.

Увече се у кућу уноси бадњак. Пређе се десном ногом преко прага и поздравља: "Добро вече, честит Божић, Бадње вече". Домаћина посипају пшеницом и говоре: "Добро вече, честит ти и Бадње вече". Бадњак се стави поред шпорета или пећи и запали.

Слама се посипа по целој кући. Домаћица ставља сламу испод стола и у њу разне слаткише. Деца их траже и пијучу.

Укућани стану код стола на молитву и кажу Божићни тропар:

Рођење јвоје,
Христо, Боже наш,
Обасја свеј свејлошију боѓојознања,
И у љему служијашељи звезда
Звездом биће научени
Да се клањају Теби,
Сунцу јравде,
И да ђознају јебе
Исток са висине,
Господе слава Теби!

Укућани седају за трпезу прекрстивши се. Вечера је посна.

Божић се слави три дана. Ујутру, рано укућани облаче најлепшу одећу и одлазе у цркву на јутрење и Божићну литургију.

На Божић рано, долази посебан гост, а може бити и случајни намерник, положајник (Радован доноси нам радост у кућу). Положајник каже Божићни поздрав, одлази до шпорета, цара ватру и говори здравици:

"Колико варница, Шолико срећница,
Колико варница, Шолико Ђарица,
Колико варница, Шолико оваца,
Колико варница, Шолико јађањаца,
Колико варница, Шолико ђусака,
Колико варница, Шолико Јилади,

А највише здравља и весеља, амин, Боже гај."

Домаћица послужи положајнику и дарује га.

Рано ујутру домаћица умеси погачу (чесница) и у њу стави парицу. Одозго је избоде границиом бадњака.

Пред ручак, домаћин запали свећу, окади иконе, породицу и целу кућу. Каже се Божићни тропар и Оче наш.

Чесница се окреће и прелије вином, Домаћин је изломи на онолико делова колико има укућана и подели.

Сви траже парицу и веселе се.

Божић је првенствено празник деце. Славите Божић и молите се Богу.

Христос се роди.
Васашину се роди.

Дијана Вуковић

Аутор:
Бојан Савић
и ученици школе
(фотографија цртежа)

НОВА ГОДИНА У БЕЛОМ ДВОРУ

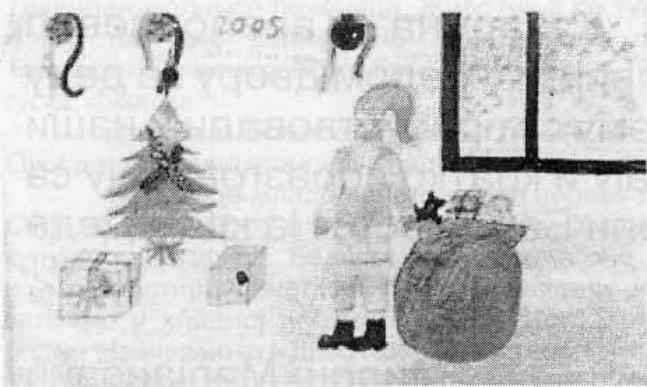
Принц Александар и принцеза Катарина Карађорђевић приредили су традиционални Божићни пријем у белом двору за децу са посебним потребама. Ове године пријему су присуствовали и наши ученици. Они су имали част да се упознају и кратко поразговарају са принцом и принцезом. Са њима су обишли Бели двор. На крају Деда Мраз је поделио пакетиће.

Милош Марјановић

Фотографије: Мери Божовић, Радисав Грујоски

ВРЕМЕ ПРАЗНОВАЊА

"Срећна Нова година", Кристина Форго IV/1

Новогодишње и Божићне празнике сам провела у Нишу код бабе и деде.

Тамо сам китила јелку и помагала сам баки да спреми укусну вечеру. Вечерали смо и наздрављали! Кад је била поноћ честитали смо и пожелели једно другом пуно среће.

После неколико дана, за време Бадње вечери, дошли су ми родитељи. На Бадњи дан сви смо постили. Јели смо пасуль, рибу и компот. Навече смо унели бадњак. Сутрадан је био Божић. Честиали смо једно другом са: "Христос се роди". Прославили смо Божић у кругу породице уз свечани ручак.

Маја Драгановић VIII/1 О.Ш.

НОВА ГОДИНА, БАДЊЕ ВЕЧЕ И БОЖИЋ

Нову годину сам провела код куће са мамом, татом, бабом, сестрама и другарицама. Ту је био и млађи брат моје другарице Немања. Немања је леп и врло занимљив дечак. Он још не иде у школу а његова сестра иде у други разред.

Лепо сам провела Нову годину. Прво смо били код Немање и његове сестре, а после смо се вратили код нас. Код куће смо дочекали Нову годину. Када је дошла Нова година прво смо свима честитали и пожелели срећу у Новој 2005. години. Онда смо бацали ракете и петарде и правили ватромет. Код нас смо се лепо играли и дружили. После су они отишли а дошли су нам: бака, дека, стриц и комшије.

За Бадње вече сам се лепо провела. Мама и тата су ујутру рано отишли да купе рибу. Када су се вратили отишли су код комшинице да праве чорбу и пеку рибу. Када су се вратили, мама је направила кромпир салату а тата је био у продавници. На Бадње вече је свима било лепо. Ми смо питали Немањину маму да нам он за Божић унесе бадњак у кућу. Она је пристала. Ујутру га је бака довела и он је унео бадњак у кућу. Послужили смо их: сувим грожђем, шљивама, кајсијама, орасима и смоквама. Немања и моја сестра су гледали телевизор, а ја сам разговарала са њима. Божић ми је био лепши него Бадње вече.

Једва чекам да опет дођу Нова година, Бадње вече и Божић.

Јована Тодић VIII/3 О.Ш.

БОЖИЋНИ ПРАЗНИЦИ

Ја сам Божићне празнике провела код тетке Поле у Крушевцу. Тетка Лоли сам помогла да прави колач. Била сам у цркви. Било је лепо време и ја сам сваког дана шетала по граду. Видела сам пуно пријатеља. Бадње вече и Божић сам провела са својом породицом. Време је брзо пролазило и морала сам да дођем у Београд. Била сам тужна јер ми се још остајало у Крушевцу.

Било ми је лепо код тетке у Крушевцу за време празника.

Анђела Павловић V/1 О.Ш.

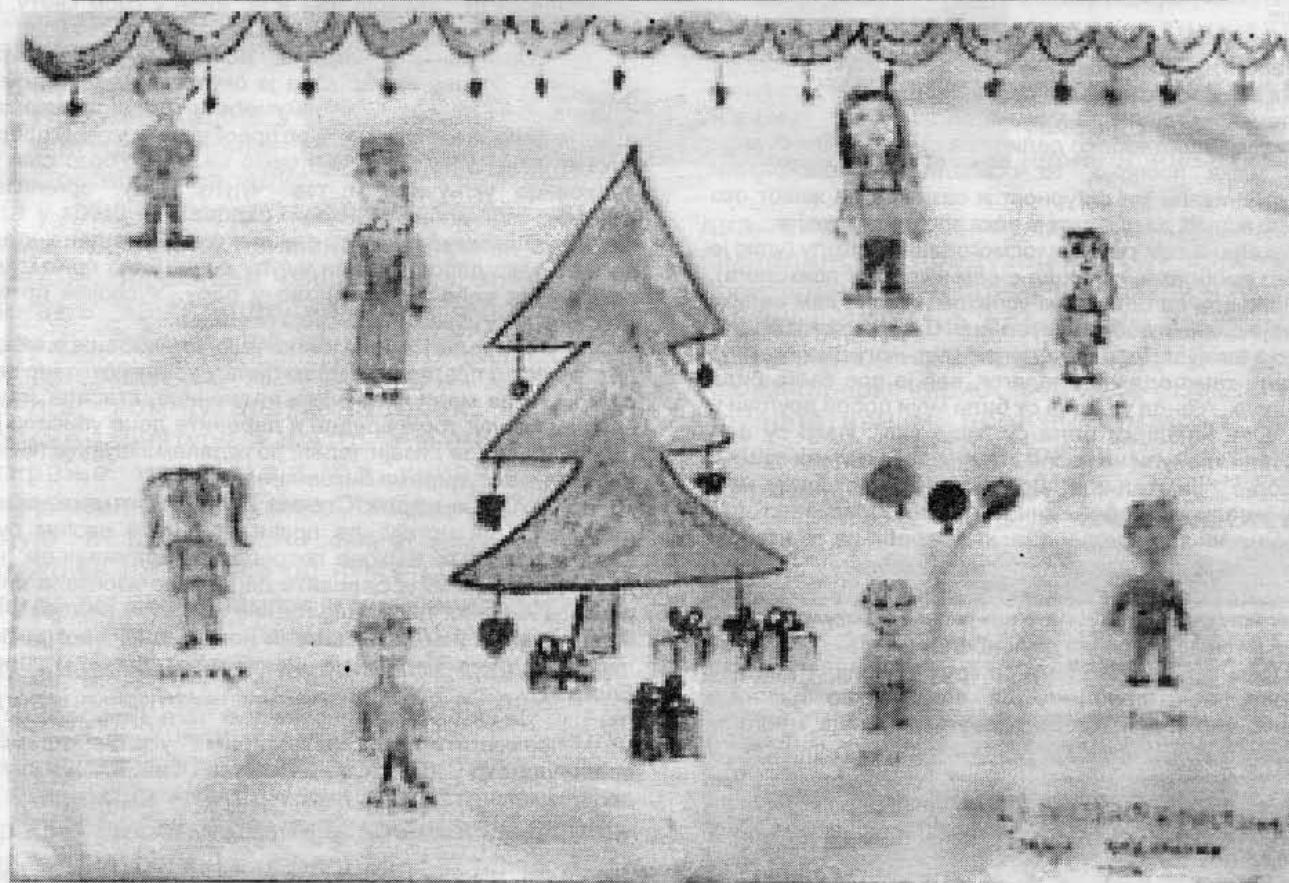

"Нова година", Коста Радовић III/1

МИ - ПРЕДШКОЛЦИ

У нашој школи "Стефан Дечански" постоји и део који деца у жаргону називају "нула". Ту су деца предшколске групе (млађа и старија) која кроз игру и забаву усвајају прве гласове, речи, реченице, бројеве и улазе у свет маште, кроз бајке и приче испричане од стране њихових "тета", Наташе и Мери. Снежана и Гоца су задужени за ритам и мелодију, чика Зоран за правilan раст и развој, а Ксенија за прве кораке у ликовном развоју.

Мери Божовић

Кристина Анђелковић, старија предшколска група

МОЈ СВЕТ И СВЕТ МОЈИХ ЂАКА - НАШ СВЕТ, НИЈЕ САМО СВЕТ ТИШИНЕ -

Не могу да се сетим када сам тачно почела да доживљавам себе као неког ко се разликује од других. Шта је то што ме је разликовало од мојих родитеља, моје сестре, мого брата, од мојих вршњака, деце са којом сам се играла?* Моје најраније сазнање везано је за инстинктивну реакцију да окренем уво према особи која ми говори, да наћуљим уши. Расла сам у стабилној породици, која ми је пружала сигурност и љубав, била сам весело дете, окружена својим вршњацима којима, баш као ни мени, у најранијем узрасту у првим дечијим играма, није сметала моја мана. Била сам још увек само дете које не чује добро. Али како сам расла тако су се умножавала питања и са њима и проблеми. Игре и дружења су постајала другачија: сви су причали, питали, тражили одговоре. Почело је да ми смета што не разумем друге, што они не разумеју мене; упињала сам се да чујем гласове, звуке, музику, да чујем децу. Мислим да је и њима било тешко са мном.

Добила сам, тек негде у четвртој години, први слушни апарат. Добро се сећам тога. Ускликнула сам од радости што чујем звукове, гласове. Започели су тада свакодневни, мукотрпни часови учења говора. У центру за рехабилитацију Св. Саве, код сурдопедагога Стевке Ристић, започела је борба за сваки глас, за сваку реч и нови појам. Моји родитељи а и ја, свесно и можда више несвесно, упорни смо били у намери да савладам говор и да се развијам у средини која је нормална, како се то каже речником глувих - чујућа. Свој недостатак савлађивала сам свим средствима како би то достигла: учила балет, помало свирала клавир, како би се моје уво навикавало на звук, на такт. Речник и појмове савладавала сам читањем (деца су ме звали "машина за читање"). Цртање, сликање, уметност уопште, развијали су моју машту, али сада наслућујем, усмеравали и моје емоције.

Смењивали су се дани успеха и неуспеха, упорности и малодушности, повлачења у себе, а затим поново отворености према другима, страха и наде... Једно је сигурно никада нисам престајала да учим и радим. Своје сумње и слабости нисам баштврено делила са другима, али су моји родитељи, мајка посебно, то осећали и у бескрајним разговорима уливали ми сигурност и сазнање да живот око себе сами стварамо, да не постоји нека апсолутна срећа...

Похађала сам редовну осмогодишњу школу (упис је протекао без проблема, са мишљењем школског психолога), коју сам завршила са одличним успехом. Имала сам велику подршку своје дивне и добре учитељице. Сада када и ја радим са децом која имају исте проблеме као и ја, могу да кажем да она није била само одличан педагог, већ је пре свега била племенит човек. А онда уз мене су били моји добри другови и другарице. Они најближи били су "моје уво". Иако су нам животни путеви кренули на разне стране, неке од њих су ми и данас најбоље пријатељице. Добро се сећам, сви у мом разреду су имали малу бележницу где се записивало шта треба да се научи за наредни дан, када треба да се изврши нека обавеза, ко је дежуран за хигијену, ко је благајник, кад је коме у разреду рођендан, ко прикупља новац за поклоне... Имала сам такву бележницу и ја. Увек је неко од мојих другова погледао да ли сам све успела да прибележим.

Нисам имала проблема са комуникацијом, деца су ме разумела, моје проблеме са слухом као да нису примећивала. Била сам им веома добра другарица, много се друштила, ишла на рођендане, у шетње, у биоскопе, у позоришта, на летовања.

Ипак није ми баш било лако. Нарочито када су дошли на ред страни језици: енглески и руски. Сигурно сам више времена него друга деца проводила са књигом. Много сам читала, разну литературу, а како сам по природи била радознalo дете, стално сам нешто запиткивала.

Касније, у средњој школи, било је теже. Ја сам и даље, иако понекад обесхрабрена, ипак настављала да упорно радим, да читам, да питам. Не треба се стидети, говорила сам себи. Глуп је онај који никад не пита друге а прави се да је паметан и да све зна, мислила сам. Све више времена посвећивала сам сликању, читању, озбиљне литературе и књига о уметности.

Успешно сам завршила средњу усмерену школу језички смер. Мислим да сам уписала језички смер из неког ината, да покажем да са оштећеним слухом могу да учим стране језике. У то време сам прочитала све о Хелен Келер као и једну дивну њену књигу. Била сам задивљена животном борбом особе која, иако од рођења слепа и глупа, постаје писац и признати интелектуалац. Можда сам и зато хтела на језички смер, да учим поред енглеског још и немачки и латински. И није ми ишло лоше. Уствари кад год ми је било тешко, а било је, посебно, онда када су дани безбрежног и заштићеног детињства уступили место данима сазревања у новој, непознатој средини, ја сам снагу тражила у животном путу Хелен Келер.

Било ми је, бар што се учења тиче много лакше када сам кренула у Школу за дизајн. Радила сам оно што ме је чинило срећном и скоро потпуно испуњавало. Било је зато природно да наставим даље са учењем на Вишеј школи за ликовну и примењену уметност.

Много касније, када сам стекла нова животна искуства схватила сам шта ми је значила љубав и подршка мојих родитеља, мого брата, мојих другарица, пријатеља. Моје дивне учитељице и оних наставника који позив образовања не одвајају од љубави према својим ћацима.

Вальда сам зато своју радну и животну енергију усмерила ка дечици која, као и ја, живе у свом свету, свету тишине.

Пре десетак година, основала сам Уметничку радионицу "Хелен Келер" која је окупљала децу оштећеног слуха жељну да искажу своје умеће и таленат. Моја главна идеја је била како свој хендикеп преобразити у своју предност, доказати да су то деца која само не чују. Убрзо сам у рад радионице укључила и тзв. чујућу децу, организовала изложбе, издала књигу њихових радова.

Показало се да су спречно оштећена деца, у односу на исто тако даровиту, али чујућу децу, била приљежнија и показивала веће задовољство у раду. У својим цртежима отвореније су изражавали своја осећања.

Изгледа да није било тако тешко њихов хендикеп претворити у предност. Да сам била у праву показало се када су моји, тада мали полазници радионице, стасали за упис у средњу школу: троје вредне и даровите деце уписало је ове године Школу за дизајн; један, по годинама старији полазник, већувелико студира на Ликовној академији.

У нашој школи "Стефан Дечански" открила сам исто: деца воле да цртају, да праве предмете својим рукама. Схватам да је то њихова потреба за изражавањем, њихов други језик. Много је даровите деце. Није изостала ни јавна потврда њиховог дара. Две године за редом радови ученика наше школе били су изложени на угледној смотри радова деце из читаве Србије, на „Дечијем октобарском салону“ у Београду.

Ја сам веома поносна због тога. Показало се да се може премостити праг „света тишине“ у коме живимо и да вреди улагати у нас „глуве и наглавве“, баш као и у сву другу децу.

Ксенија Тодоровић
Наставник ликовне културе

ШУМАРСТВО И ОБРАДА ДРВЕТА

Једно од подручја рада у нашој школи је Шумарство и обрада дрвета у коме се професионално оспособљавају ученици оштећеног слуха за занимања: израђивач елемената дрвених подних облога, израђивач дрвне галантерије, столар, израђивач четки, израђивач плетеног намештаја и галантерије од прућа, тапетар. Оспособљавање ученика траје три године. Образовање ученика се обавља кроз опште наставне предмете, стручне наставне предмете и практичну наставу која се обавља у предузећима ван школе. У последње три године практична настава се изводи у "Новом дому", "Бошњачком" и код других лица која се баве столаријом и тапетарством. Родитељима се пружа могућност да свом детету пронађу где ће да обавља практичну наставу.

Пре две године у школи је створен кабинет за шумарство и обраду дрвета у коме се поред теоријских часова одмах приступа практичној примени теоријских знања. Кабинет је опремљен савременим алатима и машинама за професионално обављање послова. У кабинету се ван часова производе разни предмети од дрвета (тацне, огледала, чивилуци, компјутерски столови, комоде, баштенске гарнитуре и друго). У њему се врши монтирање намештаја од универ плоча (конструисање, кантовање, спајање). Кабинет поседује и рачунар на коме се обављају конструкције намештаја од пуног дрвета или од универ плоча најсавременије генерације. Од када је уведен овакав начин професионалног оспособљавања међу ученицима основне школе је порасло интересовање за горе поменуто подручје рада. Ученици у овом кабинету израђују и поједине елементе школског намештаја.

Ученици такође врше рестаурацију и репарацију старог намештаја, стилског намештаја и поправку савременог намештаја.

Од октобра месеца 2003. године у нашу школу уводи се као pilot програм "Омладинско предузетништво". Програм је развијен у сарадњи са организацијом Грађанске иницијативе и норвешким БИП-ом, са основним циљем да се код младих у средњим школама, развије осећај за "бизнис" и предузетништво, те да млади кроз стварно пословање стекну знање, вештину и искуство, које може бити драгоцену у даљем планирању живота и каријере.

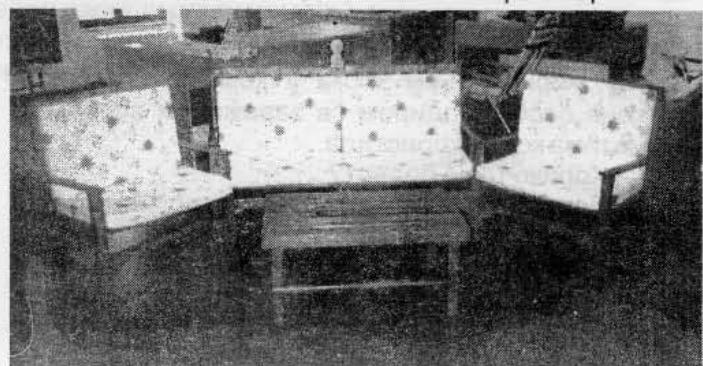
Применом овог програма ученици улажу пуно слободног времена, напоран рад, таленат, стрпљење, способности а добијају нова знања, драгоцено сикунство, нове пријатеље и контакте, вештину комуникације и руковођења, увид у шансе за каријеру.

У нашој школи је формирano предузеће под називом ДАЛЕМ МБ које се бавило производњом предмета од дрвета. То предузеће чинило је седам ученика. То је била I генерација Омладинског предузетништва. Ово омладинско предузеће је одлично пословало и успешно окончalo своje једногодишње постојање.

Сада у школи делују

два омладинска предузећа II генерације. Омладинско предузеће АРТ који се бави производњом уникатних фасцикли и основали су га ученици Пантић Александра и Загорац Урош. Друго омладинско предузеће ДМД који се бави производњом офис чивилука "Бранденбург" и алтернативним производима од дрвета а основали су га Шевић Драган, Радовић Миленко и Димитријевић Данијел.

Златомир Стефановић

Матурски рад ученика

ИНФОРМИШИТЕ СЕ О СИДИ

Поводом 1. децембра Светског дана борбе против СИДЕ, еколошка секција школе је организовала здравствено-васпитно предавање о овој болести за ученике и наставнике школе. Па, да се подсетимо:

1. Знате ли шта је то СИДА? СИДА је болест проузрокована вирусом који се зове ХИВ (вирус хумано имуно дифицијенција). Овај вирус напада и неповратно уништава одбрамбене ћелије нашег организма.

2. Ко може оболети од СИДЕ? Од СИДЕ може оболети свако, без обзира на узраст и пол.

3. Да ли је болест излечива? Не, за СИДУ не постоји лек. Болест је смртоносна.

4. Како се преноси СИДА? СИДА се може пренети на више начина. Најчешће се преноси инфицираном крвљу, сексуалним односом са зараженом особом, са мајке на новорођену бебу (ако је мајка заражена ХИВ вирусом, и то током трудноће, порођаја или дојењем бебе). СИДА се може пренети и коришћењем заједничког прибора за личну хигијену, као што је четкица за зубе, или оштрих предмета попут маказица, грицкалице и турпијице за нокте, бријача и слично.

5. Како се СИДА не може пренети? СИДА се не може добити купањем у базену, реци или мору, нити употребом заједничког купатила или јавног тоалета (WC-а). СИДА се не преноси ни уобичајеним социјалним контактом са другим људима, као што је поздрављање, руковање или разговор. СИДА се не може добити ни преко одеће, нити прибора за јело и пиће (тањири, чаше и слично), јер је ХИВ вирус неотпоран у спољној средини и не преживљава у ваздуху. СИДУ не преноси ни ујед

комарца, а не постоје докази да се сида може пренети преко плјувачке тј. пољупцем. Сматра се да је у овим случајевима концентрација вируса мала, односно недовољна да изазове инфекцију и последично обольевање од СИДЕ.

6. Како се заштитити од СИДЕ?

- Увек користи само свој прибор за личну хигијену, не позајмљуј га друговима, нити тражи да они теби позајме маказице, грицкалицу за нокте, четкицу за зубе и слично.

- Не користи алкохолна пића, нити било какву врсту дроге!

СИДА се може пренети употребом заједничких шприцева и игала, што је често код наркомана (зависника од дроге). Под утицајем алкохола често не размишљамо како треба и склони смо ризичном понашању.

- Не ступај у сексуалне односе док за то ниси потпуно психофизички спреман или спремна. Препорука је да у интимне односе не ступате пре 18-ог рођендана, односно пре пунолетства.

- Не треба се плашити лекарских интервенција, попут примања инјекције или вакцине, јер се за то користе само игле и шприцеви за једнократну употребу, који се потом бацају. Такође, не треба се плашити ни интервенције зубара јер се користи чист (стерилан) прибор за рад. Не бојте се ни примања крви путем трансфузије, ако је то неопходно, јер се у нашој земљи крв давалаца тестира на ХИВ вирус (изазивач СИДЕ) и друге болести које се могу пренети путем крви.

Ива Урдаревић

ШТА МОРАМО ДА ЗНАМО О ЖУТИЦИ?

Узрочник: Узрочник жутице је вирус хепатит, и због тога жутицу још називамо и хепатитис. Постоје три типа жутице: тип А, тип Б и тип Ц. Најраширенiji тип жутице је тип А.

Зашто се жутица појављује?

Главни узрок појаве и ширења жутице је нехигијена. Жутица представља једну од болести "прљавих руку".

Како се преноси жутица?

Жутица се преноси зараженом храном, зараженом водом, заједничким коришћењем зараженог прибора за јело и средстава за личну хигијену, коришћењем WC-а у коме је боравила заражена особа, додиром са зараженом особом и предметима које је користила.

Колико траје болест?

Период инкубације (период од појаве вируса у организму до појаве првих симптома) траје од 15 до 45 дана. У том периоду особа са вирусом је најзаразнија. После периода инкубације болест траје од 20 дана до 2 месеца.

Симптоми: Симптоми жутице су: гађење према храни, мучнина, повраћање, повишене телесне температуре, жута боја лица и беоњача очију.

Лечење: Лечење жутице дуго траје. Препоручује се мировање и строга дијета коју преписује лекар-нутрициониста.

Последице: Лечена или недовољно излечена жутица оставља трајне последице на функционисање јетре.

Како да се заштитимо?

Најбоља заштита од жутице је редовно и уредно вођење личне хигијене и хигијене простора у којима живимо и радимо. Морамо редовно прати руке пре и после јела, после употребе WC-а, а затим руке дезинфекцијом асепсолом. За време оброка морамо користити само свој прибор за јело, а за одржавање личне хигијене морамо користити само свој прибор за личну хигијену. Редовно се морају чистити и дезинфекцијом санитарне просторије (WC и купатило).

Милош Марјановић

ОДРЕД ИЗВИЈАЧА "СТЕФАН ДЕЧАНСКИ" - АКТИВНОСТИ ОД ПОЧЕТКА ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ -

Прва акција у којој је учествовао наш одред је "Смотра полетараца" - Београд, 25. септембра 2004. године. Смотра се одвија под именом "Жика Мика" по истоименој извијачкој песми. Упркос лошим временским приликама (непрестано је падала киша и било је хладно) пет чланова нашег одреда се окупило испред павиљона "Цвијета Зузорић" на Калемегдану. Због лошег времена, такмичарски део се није реализовао па су извијачи обишли Војни музеј. Након упознавања са садржајем музеја и разгледања, на жалост наших ученика, вратили смо их у Дом.

Наш одред већ традиционално (као и претходних шест година) узео је учешће на акцији "Извијач у Београду", 23. октобра 2004. године. Пријавили смо једну екипу под именом "Глас тишине" која је успешно прешла задату стазу и заузела 5. место. Тема ове акције је био Први српски устанак. Свака контролна тачка је била у вези са тим историјским догађајем, тако да је извијачима било лепо, напорно и узбудљиво.

Орјентација у простору

За овај период је планирана и "Полетарчева Новогодишња јелка 2004/2005." 25. децембра, али услед недостатка новчаних средстава није реализована.

Акције су испратиле: Петровић Јасмина, Каличанин Љиљана, Каличанин Биљана и Станојевић Верица.

В ерица Станојевић

ПОСТАНИТЕ БОЉИ

Искреним одговарањем на ова питања можете боље упознати себе и за мрвицу постати бољи

- Да ли постоје ситуације у којима се смејете чешће него иначе?
- Да ли постоји нешто што често радите и због чега заборавите колико је сати?
- Који су Ваши посебни дарови? (Свако од нас има посебан дар који други немају.)
- Како на најбољи начин можете да помогнете и да послужите човечанству?
- Шта бисте још желели да урадите и каква искуства желите да доживите пре него што завршите са овом туром на планети Земљи?

Ако ћутиш - ћути изљубави
Ако говориш - говори изљубави
Ако опомињеш - опомињи изљубави
Ако оправшташ - оправштај изљубави.

Свети Аугустин

Игор Ђенге III/1 С.О.

СВЕТИ САВА

Свети Сава заузима прво место у духовном, културном и политичком животу српског народа.

Он спада у најзначајније личности које је српски народ имао у својој прошлости, као што су Немања, Душан, Карађорђе, Милош, Његош, Вук Караџић, Илија Грашанин. Све ове личности на челу са Светим Савом оставиле су нам дела трајне вредности којима се поносимо и данас.

Ко је био Свети Сава?

Био је најмлађи син жупана Стефана Немање и његове жене Ане. Родио се 1175. године у Расу, престоници српске државе Рашке. Добио је име Растко. Растко је био здраво дете. Био је веома леп и паметан. Својом лепотом и лепим понашањем привлачио је пажњу свих на двору. Школа тада није било и писмености се учило по црквама и манастирима или на владарским и великашким дворовима. Најбољи учитељи су били васпитачи владарске деце па је тако и Растко имао учитеље на двору који су га упутили на свете књиге. Детаљно је Растко проучавао верске књиге и проводио много времена у молитвама. Почеко је чешће да се повлачи у самоћу и преко молитве, поста и разних одрицања посвећивао се Богу. Младог принца нису занимале предности живота на двору и привилегије владаревог сина. Осим читања књига и молитви, волео је лов. У лову је био цењен као добар ловац и јахач. Са шеснаест година Растко је имао анђеоску лепоту и изгледао је као зрео човек. Донео је чврсту одлуку да напусти двор и оде у неки манастир. Користио је сваку прилику да од путника на двору сазна по нешто о манастирима. Отац Немања је почeo да гради манастир Студеницу, па је доста људи и монаха долазило на двор. Они су му испричали да иза града Солуна постоји једна планина, Света Гора, у којој има много манастира. Растко је одлучио да оде на Свету Гору.

За одлазак је искористио лов. Измакао је пажњи људи који су га пратили и кренуо на Свету Гору. Кренуо је тамо где га је срце вукло. Једне вечери 1191. године Растко је стигао у руски манастир Свети Пантелејмон. Код куће су сви били забринути. Послали су људе да га нађу и врате. За то време је Растко био срећан у манастиру. Монахе је радовало то што је један принц дошао баш у њихов манастир. Убрзо је Растко обукао монашку ризу и добио име Сава. Људи које је послао његов отац нису успели да га врате кући.

Сава је као монах обављао све послове у винограду, маслињаку, пољу... Иако је био син владара, радио је све као и остали монаси у манастиру. Радио је, молио се и стално читao. Такође је слушао и приче старих монаха, па је и тако учио.

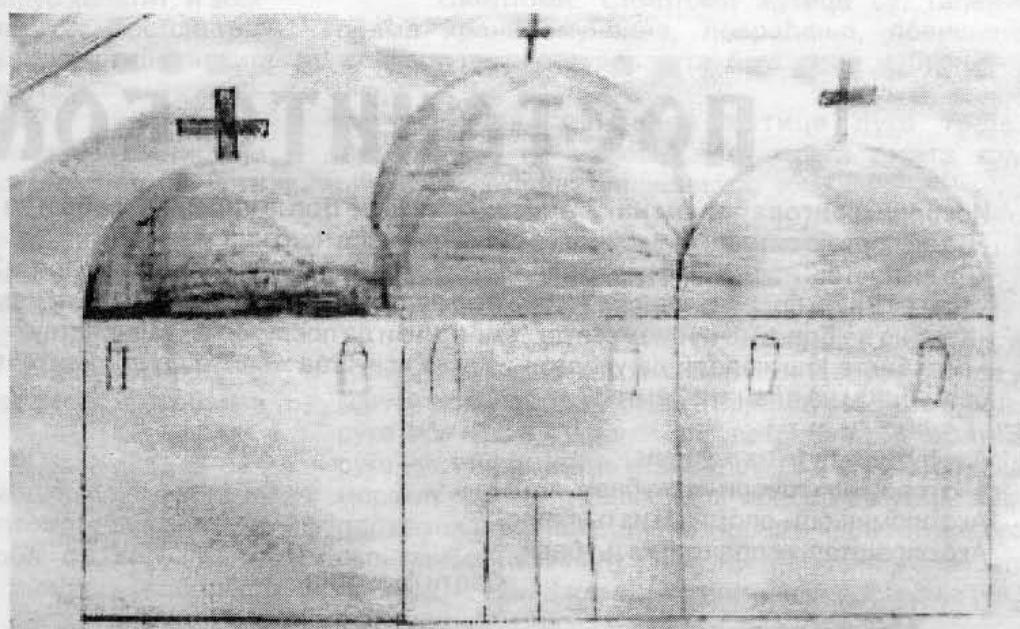
Сава је био искрено побожан. Његов живот и рад подигли су му углед у народу. После извесног

Манастир Студеница

времена, прешао је у манастир Ватопед. Обишао је и остале светогорске манастире. Сава се редовно дописивао са родитељима, а они су му слали злато и новац који је поклањао манастиру. У Ватопеду је сава сазидао три цркве: Св. Преображења, Св. Јована Златоустог и Цркву Пресвете Богородице.

На Благовести 1196. године Немања је предао престо свом средњем сину Стефану. Старији син Вukan је зато био лјут. Немања је после тога отишао у своју задужбину Студеницу где се закалујерио и добио име Симеон. Године 1197. Симеон је отишао код сина Саве у Свету Гору. Отац Симеон и његов син Сава су наставили да живе у манастиру Ватопед.

"Храм", Бранислав Мијић IV/2

Њих двојица су одлучили да подигну манастир Хиландар. За то им је било потребно одобрење из Цариграда. Сава је отишао код цара Алексеја Комнена и добио одобрење за изградњу. Нови манастир је добио потпуну самосталност.

Када је саграђен манастир Хиландар, Сава и Симеон су прешли да живе и раде у њему. За уређење Хиландара Сава је уложио велики труд. Превео је са грчког типик, односно правила живљења и рада у манастиру. Хиландар је био центар српске вере и културе. У њему су се писале књиге. После три године умро је Симеон, велики српски владар Стефан Немања. После смрти оца, Сава је наставио свој рад и живот у манастиру.

Због ситуације на двору Немањића у Србији, Сава је морао да се укључује и у државничке и верске проблеме.

У време заузимања Цариграда од стране крсташа, Сава је тело свога оца пренео у Студеницу. Сам Сава је неко време провео у Студеници. Ту је написао правила живљења у манастиру. То су били почеци организованог рада српске цркве. У то време је дошло до сукоба Саве и његовог брата Стефана. Стефан је желео да поклони се папи а Сава није то желео. Народ је био настрани Саве. Два брата су се договорила да Сава иде у Никеју византијском цару и патријарху. Тамо је добио одобрење за самосталност српске цркве. Сава је постао први архиепископ.

У Саву су сада све више веровали и други народи, па није чудо што га је бугарски цар Асен замолио да у Јерусалему и Александрији добије пристанак за самосталност бугарске цркве. Сава је то учинио, али се на путу разболео. Умро је 13. јануара 1235. године по старом календару у својој 61 години живота. Умро је у Трнову у Бугарској. Зу велике почасти цар га је сахранио у својој задужбини, цркви 40 мученика. Српски народ је тражио да се његово тело пренесе у Србију. Савино тело је пренето у задужбину Милешева. Народ му се клањао вековима.

Турцима у поробљеној Србији је то сметало. Искористили су устанак Срба у Банату 1594. године па су на Велику суботу 1594. године спалили Савино тело на Врачару. Данас је на том месту саграђена највећа православна црква на свету.

Подигнут је храм највећем сину, монаху, учитељу, архиепископу и просветитељу и, по жељи народа, Светом Сави.

Светосавље и народ

Вековима српски народ живи с делима, причама и легендама о Сави Немањићу. Из народа је изашла помисао да се тај велики и славни принц, монах, архимандрит, први српски архиепископ прогласи за свеца. О њему се у нашем народу преносе приче и легенде. По њима је био народни учитељ и угледни први архиепископ.

Тако се у знак сећања на Саву отварају школе, болнице, споменици културе.

Дух Светог Саве је живео и живи у српском народу. Та љубав према њему и сећање чине светосавље. И данас Св. Саву слави читаво православље у свету.

Црква је Саву одмах после смрти уврстила међу светитеље. Дан његове смрти, 27. јануар, је утврђен као његов дан.

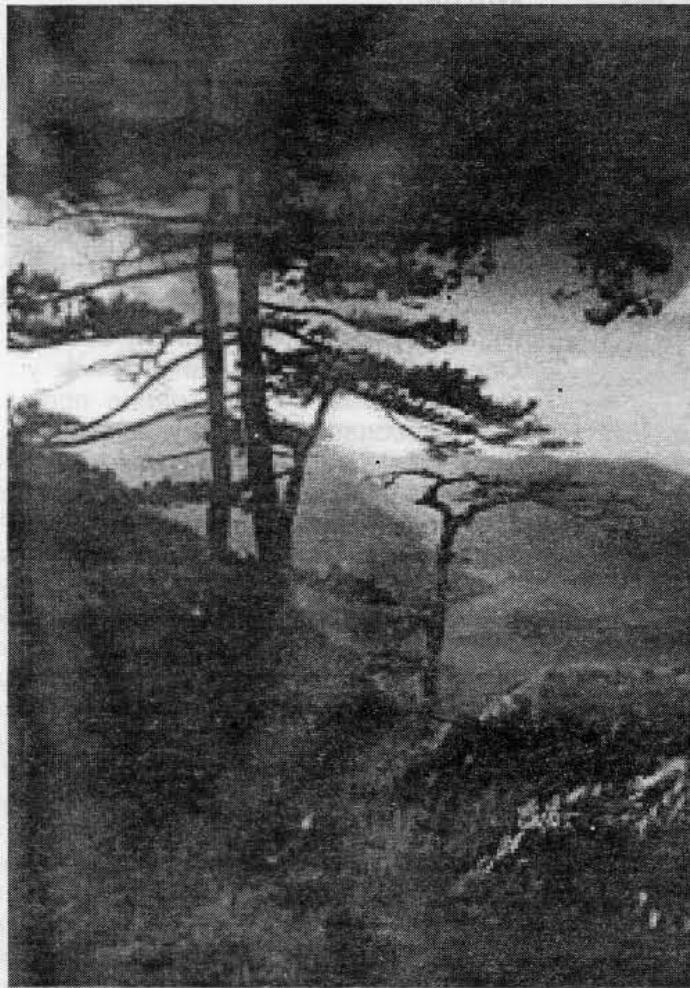
Још од времена под Турцима, народ и црква су крадом славили Св. Саву. Ове прославе су се претвориле у школску славу. 1734. године први траг о прослави Св. Саве је записан у Бечу. Овај запис говори о томе да су ученици српско-латинске школе у Сремским Карловцима обележили овај дан тако што нису имали наставу. Ученици су упутили молитве Св. Сави.

Данас наставници поред педагошких задатака имају и обавезу да афирмишу школу као центар напредних мисли и идеја. Зато су светосавске мисли и идеје део школе. Школска слава, Св. Сава, је радост, задовољство и празник ученика, наставника и родитеља. Њена главна функција је да кроз чување и неговање ове лепе школске традиције подстиче код ученика љубав и осећај припадности светосављу.

Драгана Стевановић

Фотографије:
Савић Иван, Вујовић Анђелија, Бистричић Мирза

Седам дана на Тари

Једног дана наставнице су се договориле да ћемо у децембру ићи на зимовање на Тару. Сви смо се обрадовали што ћемо путовати. Мислио сам да нећемо ићи нигде ове године на зимовање. Мама и ја смо спаковали ствари за Тару. Отпутовао сам за Београд. Кад сам стигао у дом, мало сам се одморио од путовања и одмах легао да спавам. Кад сам се пробудио, осећао сам радост што путујемо на Тару. Цео дан смо причали о Тари и шта ћемо радити тамо.. Путовали смо цео дан до планине и стално гледали кроз прозор да ли има негде снега, али видели смо само иње. Кад смо стигли на Митровац, узео сам торбу и кренуо до собе. Распаковао сам ствари и сложио у орман. Отишли смо на ручак. Много сам се најео, јер сам био много гладан, а храна је била супер. На једном месту је било пуно леда и ту смо се стално санкали. Сваки дан смо ишли на то место. После вечере, ми смо се спремали за дискотеку. Играли смо, плесали и вежбали гимнастику. Пио сам сок са другарицама и играо стонитенис. У поноћ смо се враћали у дом на спавање. Једно подне, човек је дошао да каже наставници да ћемо се сликати на снегу. Отишли смо где има пуно снега и сликали се. Слика је веома лепа. Било је супер време. Сваки дан је било сунчано време. После доручка, Дајана, Магдалена, Милана и ја смо се попели на велико брдо да видимо да ли је доступан мобилни. Правили смо Снежка Белића и сликали се. Последњег јутра ми смо се спаковали за повратак у Београд. После доручка смо ишли у дискотеку да добијемо диплому и кренули за Београд.

Бошкић Стојан VIII/1 О.С.

Зимовање на Тари

У среду 8. децембра ми смо отишли на Тару. Тамо смо стигли око 12 сати. Сваког јутра смо устајали и ишли на доручак. Завршили смо доручак и одлазили на санкање. Санкали смо се цео дан. Време је било лепо. Када смо устајали била је велика магла, а после је више није било. Напољу је било много хладно и морали смо да се топло облачимо. Када смо завршили са санкањем, мокру одећу би скидали и облачили нешто друго. Вечера је била лепа исто је био доручак и ручак. Сви смо лепо јели. После вечере смо облачили нешто лепо и ишли у дискотеку. Музика је била супер. Сви смо уживали. Ја сам у дискотеци пала са столице и болела су ме леђа. Још увек ме мало боле. Сви су ми се много смејали. У среду 15. децембра ми смо били тужни што идемо са Таре и враћамо се у Београд.

Милана Крошњар VIII/1

Били смо на Тари

.Санкање

Утисци са Таре

Ми, ученици осмог разреда, наше наставнице и ученици седмог разреда ишли смо на планину. Кренули смо рано ујутру, а на тару смо стигли око 12 часова. После ручка девојчице су отишли на санкање, а дечаци су играли фудбал.

Није било снега, осим на једном месту, око борова где смо се пуно санкали. Ишли смо у дискотеку, играли сонитенис, ишли смо у продавнице, на пиће...

Сваки дан сам играла стони тенис и уживала. У четвртак смо отишли да купимо разгледнице и пошаљемо својима. После доручка увек смо играли карте, причали и одмарали се. За мене је санкање било забавно! Два пута смо ишли у шетњу у околину. Другарице и ја смо ишли у продавнице да купимо себи и својој породици поклоне, па смо потом свратиле да гледамо дечаке како играју фудбал.

Правили смо Снежка Белића. Иако је снег био мало тврд успели смо и испало је лепо.

Када смо требали да се вратимо у Београд била сам разочарана јер се ово зимовање тако брзо завршило. Спаковала сам торбу, па смо сутрадан пре поласка другарице и ја мало прошетале ливадом.

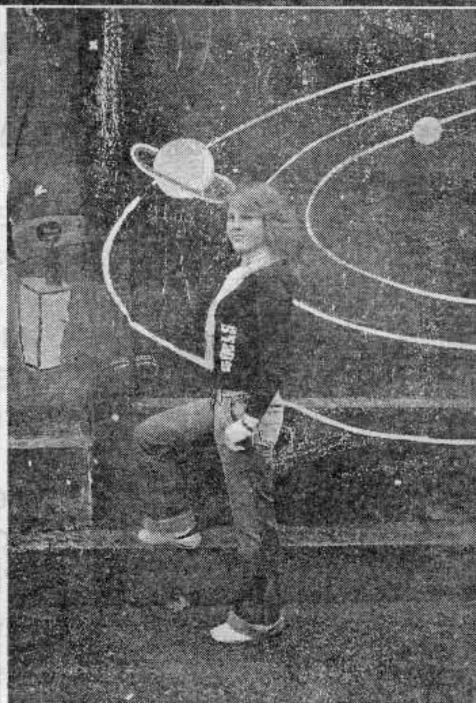
Када смо кренули била сам тужна јер нећемо поново ићи заједно на пут зато што следеће године нећемо више бити ученици основне школе.

Маја Драгановић VIII/1 О.Ш.

ФОТО СТРАНА

После разговора о психичким и ликовним елементима фотографије у реализацији првих снимака учествовали су ученици III разреда средње школе. Задатак да се при фотографисању поспешују елементи: светло - сенка, боја, симетрија, пропорција, ритам, композиција је успешно обављен. Мотиви су: портрети и фигура. Аутори радова: Бистричић Мирза, Вујовић Анђелија, Савић Иван, Сопнић Сенад и други. Модели: Борисављевић Данијела, Ступар Јелена, Дуловић Снежана...

Катарина Петровић

ПАДА ПРВИ СНЕГ

Пада први снег
Покрива брег и прекрива лед
на коме смо се клизали
и срећни били.
Ето, и сада
први снег пада
и међу нама тиња нада
да смо срећни као некада.

РАСТАНАК

Још ове ноћи бићу с тобом
Нежно ме загрли
Ово је последње наше вече
Још ове ноћи
руку ми дај, и
певај ми о задњој ноћи.

ДРУГА

Једне ноћи
Угледала сам те крај ње
Срце ми је хтело пући
Од туге.
Мојој срећи је дошао
Крај
Још оне ноћи
Када сам сазнала
Да у твом животу
Постоји још неко...

Радић Милица II/2

ЗИМСКА ПЕСМА

Тешке су ту
зиме дуге,
бол у души.
Вратити се неће
прошло пролеће.

Нешто ме гуши
срце ми куца
сузе ме муче.

Одлазим тако од боли
зима баца свуда
своје боје.
Вратити се неће
прошло пролеће.

Ветар хуји, олуја се спрема
Белих анђела
На небу више нема.
Нестали су, поломили крила
Јер љубав је наша
Превелика била
Море је мирно, обала је пуста
Ноћ је хладна
Спушта се магла густа
Сунце плаче, губи му се зрак
Наде за нас нема
Тихо пада мрак.
Док снег пада и киша лије,
Месец док сија и сунце греје
Док твој осмех доноси срећу,
Никад те заборавити нећу
Тебе више нема у срцу мом
Твоје слике ноћас плове Дунавом...

Можда нисам сенка која је прати
И звук који кроз време
Жели да се врати.
Твоја љубав као поток из раја тече
Због тебе је мој живот
Пун среће
Шаљем ти пољубац слађи од меда
Јер ти си све -
Што ми у животу треба.

Ранђеловић Александра I/2 С.О.

ЗВУК ТВОГА СРЦА

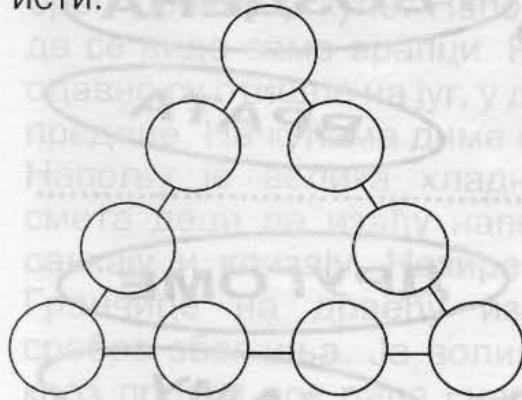
Пред вратима чујем
кораке твога срца.

У мојим сећањима
чујем боју тона
звук твога срца.

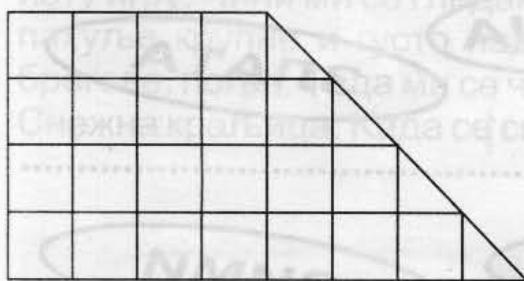
Чујем кишу душе
у срце силазе капи
звук твога срца.

Мирза Бистричић III/4

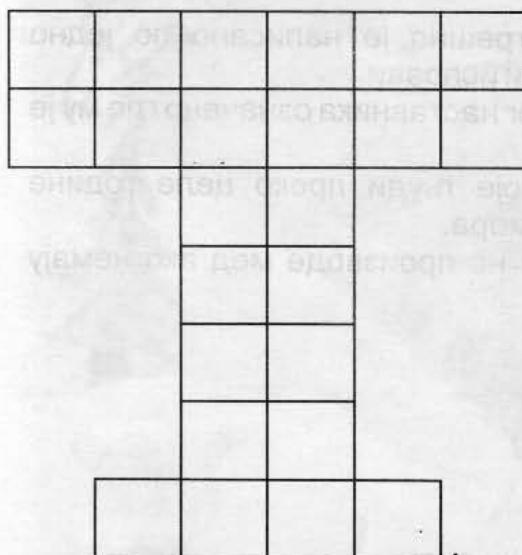
1) Цифре 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 упиши у празне кружиће тако да збир по странама троугла буде исти.

2) Фигуру на слици подели на четири подударне фигуре.

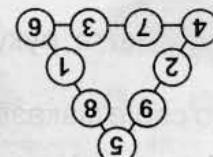
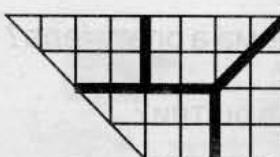
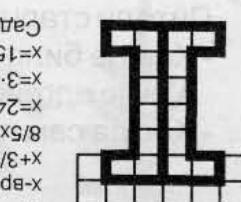
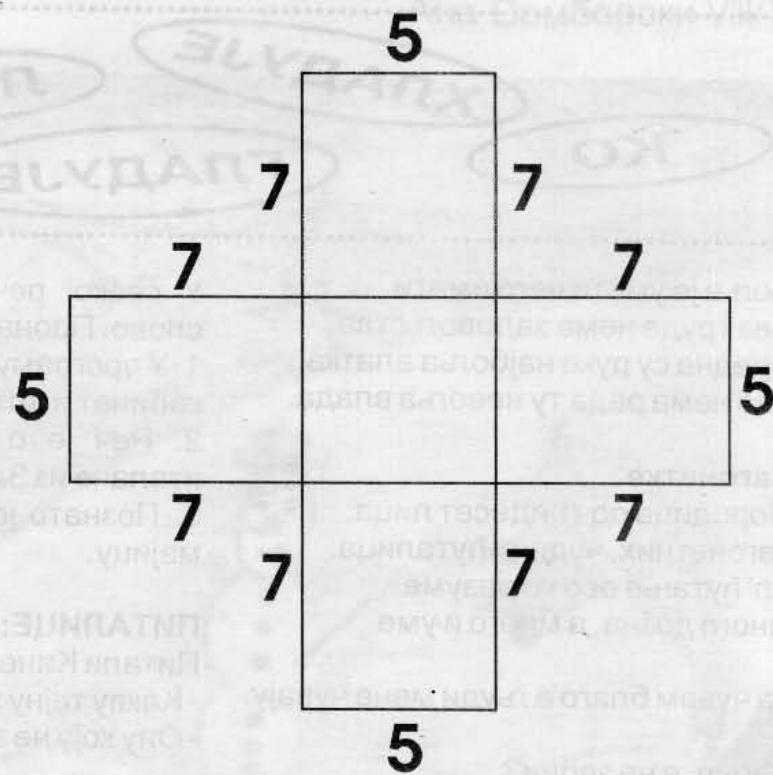
3) Фигуру на слици подели на три подударне фигуре.

4) Колико је сада сати, ако је до краја дана остало $\frac{3}{5}$ времена које је већ протекло од почетка дана?

5) Разговарају два јата птица:
"Ако ви нама дате једну птицу онда ћемо имати исти број птица", каже прво јато.
"Ако ви нама дате једну птицу онда ћемо имати двоструко више птица од вас", каже друго јато.
Колико птица има свако јато?

6) Израчунати површину фигуре на слици 1.

165

6)

5)

4)

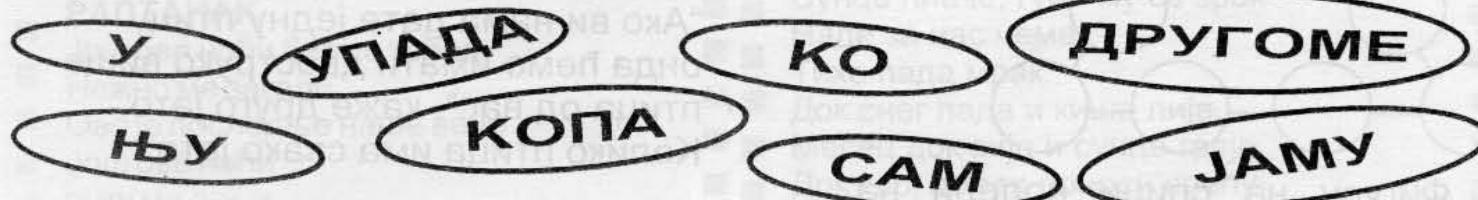
Припремила: Јасмина Невенић

ЈЕЗИЧКЕ ИГРЕ

Иван је иамо шест жетона. На сваки је написао по једну реч народне пословице. Али када је кренуо да жетоне постави на фланелограф, оклизнуо се. Жетони му поиспадају из руку и распу се у нереду, и то овако:

Ево још три несрећене пословице. Ти их среди!

Боље је умети него имати.
Без труда нема задовољства.
Вредне су руке најбоља алатка.
Где нема рада ту невольја влада.

Загонетке

Породица од тридесет лица,
загонетних, чудних ћуталица:
ал' ћутање ово ко разуме,
много дозна, а много и уме.

Ја чувам благо а људи мене чувају.

Звоно, а не звони?

Зуби нема, руку нема а опет уједа?

Ко своје маказе не оштри?

У свакој реченици погрешно је написано по једно слово. Пронађи грешке и исправи.

1. У програму је за сваког наставника означеног где му је кабинет и шта продаје.

2. Реч је о рибама које људи преко целе године извлаче из Задранског мора.

3. Познато је да пчеле не производе мед ако немају мајицу.

ПИТАЛИЦЕ:

Питали Кинеза:

- Какву тајну жене крију?
- Ону коју не знају.

Питали старца стогодишњака:

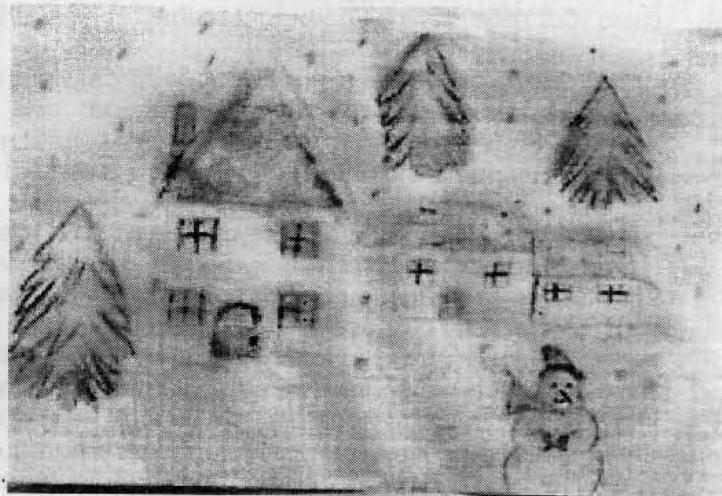
- Како је било у толиком животу?

А он је одговорио:

- Као да сам на једна врата ушао, а на друга изашао.

Када падне први снег

Изненада нам је дошла зима као на Тари. Пао је снег и затрпао поље, брег, дрвеће и куће. Напољу су могли да се виде само врапци. Роде и ласте одавно су отишли на југ, у далеке жарке пределе. На кућама диме се димњаци. Напољу је велика хладноћа. То не смета деци да изађу напоље - да се санкају и клизају. Назире се мећава. Гранчице на дрвећу изгледају као сребро због иња. Ја волим да гледам кроз прозор док пада снег. Осећам се лепо када веју пахуље. Гледам како се играју у ваздуху. Сустижу једна другу. А онда падну на земљу и заувек не стану, али за њима дођу друге и настављају исту игру. Чини ми се гледам плес безброј малих балерина. Најлепше је када су пахуље крупне и густо падају. **Он је оките сву природу:** куће, дрвеће, улице, брегове, поља. Тада ми се чини као да сам ушла у неку бајку. Замишљам да сам Снежна краљица. Када се снег истопи и бајка нестане.

Радић Милица II/2 С.О.

Ана Сомборски VIII/1

Александра Пантић III/3 С.О.

Једна жеља у капи кише

Од оног дана кад сам те срела, од тога дана сам те заволела. Волим те лудо, ал' ми та љубав није узвраћена. Повредио си ме до бесвести, ниси имао срца према мени. Била сам спремна на све само због тебе, због љубави коју осећам према теби.

Сећам се...

Била сам клинка, нисам знала да размишљам својом главом. Била сам спремна на све само због тебе, чак и ако би то угрозило мој понос.

Заш често пожелим да те нисам срела, не би пролазила кроз овај бол који сада пролазим, нити би ми срце било сломљено као што је сада. Ваљда ме је љубав коју сам осећала и сада осећам водила слепо, терајући ме да верујем у све лажи које си ми причао. Не знам, али нешто из дубине душе ми је говорило да ћеш се променити. Веровала сам у то и у то сам положила све своје наде. Никада ниси схватио нити покушао да схватиш моју искрену љубав коју сам осећала према теби. Увек си био равнодушан или си то глумио. А ја, ја сам била та која је волела за овоје, па чак и више од тога. Љубав коју сам осећала према теби толико ме је заслепила, али се увек питам да ли си ти ту љубав ичим заслужио? Не!!! Ниси заслужио ни мрвицу поштовања, али... ипак те волим. Не знам ни сама због чега, али волим те целим бићем. У срцу ми је остало мрвица наде да ћеш се променити, али бојим се да се то неће десити. Плаши ме твој окрутност и мржња, а ја не могу да опет пролазим кроз исти бол. Немам снаге. Моја снага и воља су нестале оног дана када си ми рекао да ме не волиш. Однео си ми све осим сломљеног срца и твог лица дубоко урезаног у њему. Лика који никад неће моћи да избледи, јер сувише си ми значио у животу, да бих тек тако могла да те заборавим. Никад нећу моћи да волим неког као што сам тебе волела и ако сам за тебе била само једна кап у киши жеља. Теби ће бар бити лако да ме заборавиш, а ја ћу се увек будити са твојим именом на уснама, дрхтају при помену твог имена, када знам да ме не волиш и да никада нећеш бити мој!!!

Јовичић Милена II/2 С.О.

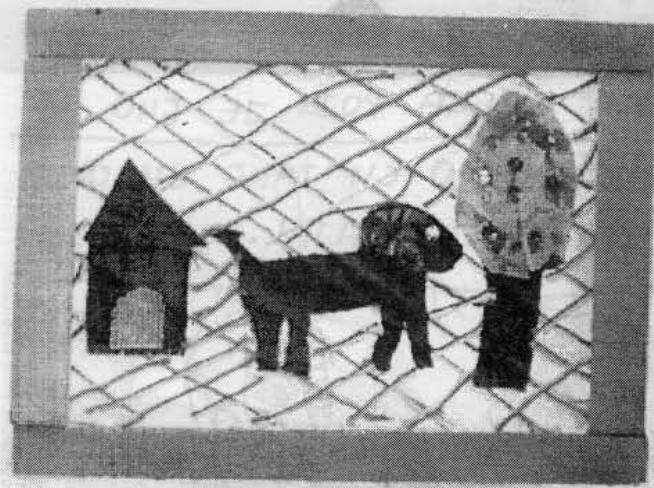
Мој сан

Човек не зна колико је снова сањао у животу. Ја сам сањао много пута, и то је нешто без чега човек не може да живи. То је тако магично!

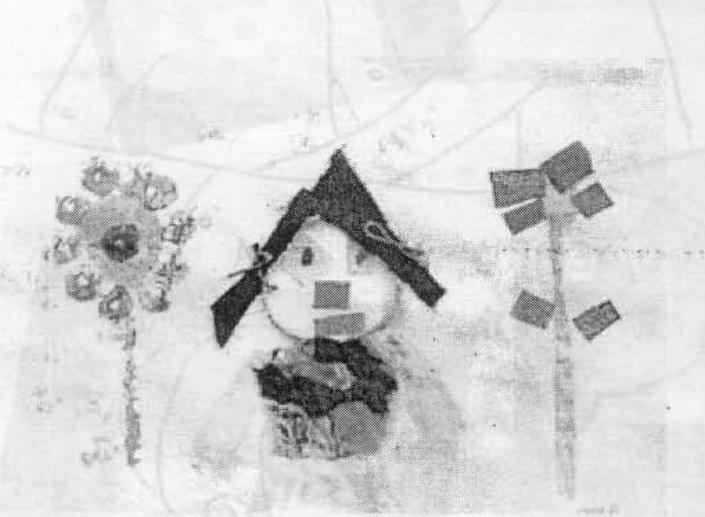
За ову прилику изабрао сам следећи сан: Ишао сам улицом сав тужан, обучен у црно, непрестано мислећи на мајку која је умрла прошле године. И тако ходам затворених очију и стварам слике моје маме у глави, све док ме један друг не ухвати за раме да ме поздрави, онако пријатељски. „Ма марш бре тамо!!! Зар не видиш да сам у жалости?!“ рекао сам му на врло непријатан начин. Он је сав у чуду додао „Брате, кева ти је умрла пре више од годину дана...“ „Па?!“ упитам га ја и додајем „То није ништа, мени је јако тешко и зар не видиш то...“ Мој друг је већ отишао, док сам ја и даље причао, изгледа зидовима. Потом сам наставио ходати онако у сузама, километрима. Стao сам јер сам чуо музiku из једне куће у близини. „Е, овако неће моћи!“ помислио сам у себи и ушао сам у кућу (мислећи да су у њој непознати људи) и на моје горко изненађење видео сам своју сестру како игра са другарицама уз пиће и музiku. Онако сав у бесу, дотрчао сам до ње у сузама и рекао сам јој „Тина шта се збива са тобом?! Шта ти је?! Јеси ли луда?! Мајка нам је умрла, а погледај себе, забављаш се?! Ово је превише за мене, тако си покварена!...“ А сви око нас су ме слушали. Нисам то ни слутио зато што сам био пун огорчења и зла. „Игоре...“ промуцала је. Било ми је ненормално тешко. Такво осећање никад нисам осетио у стварном животу. И шта се затим десило? Док сам стајао тамо, она ми је на сва моја питања одговорила „Игоре, људи нас гледају, припази како се понашаш.“ Када сам то чуо, све око мене је постало црно, јер ми је било још теже, толико болно да сам на крају пред својом сестром и њеним пријатељима умро.

Овај сан је оставио велики утисак на мене, и не знам зашто, али га никад нећу заборавити.

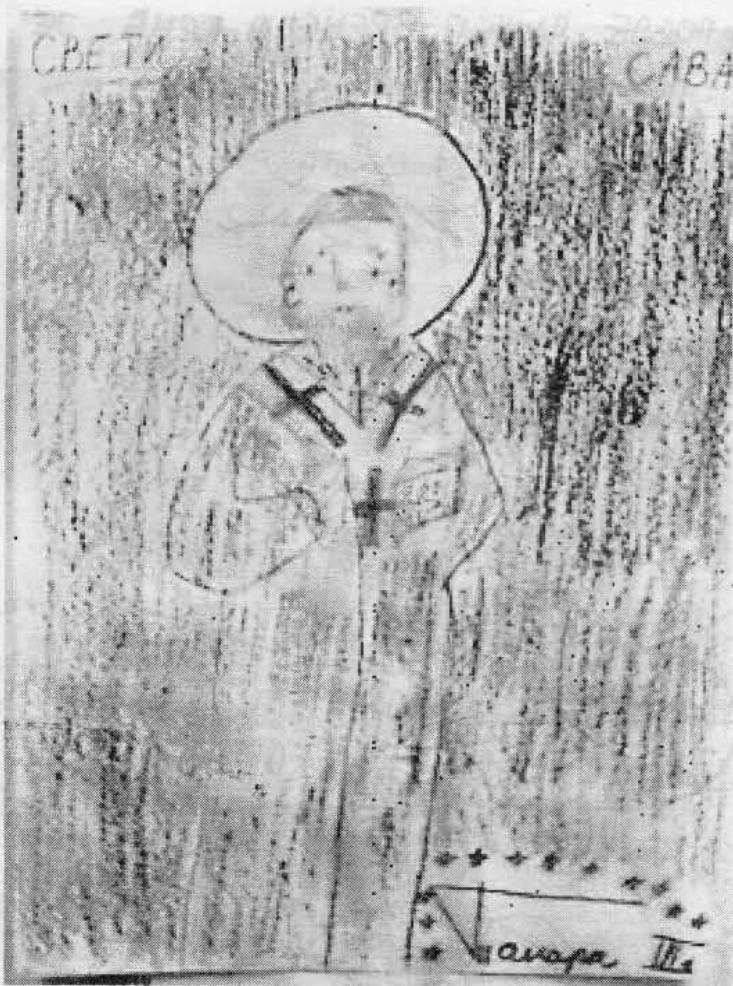
Игор Ђенге III/4 С.О.

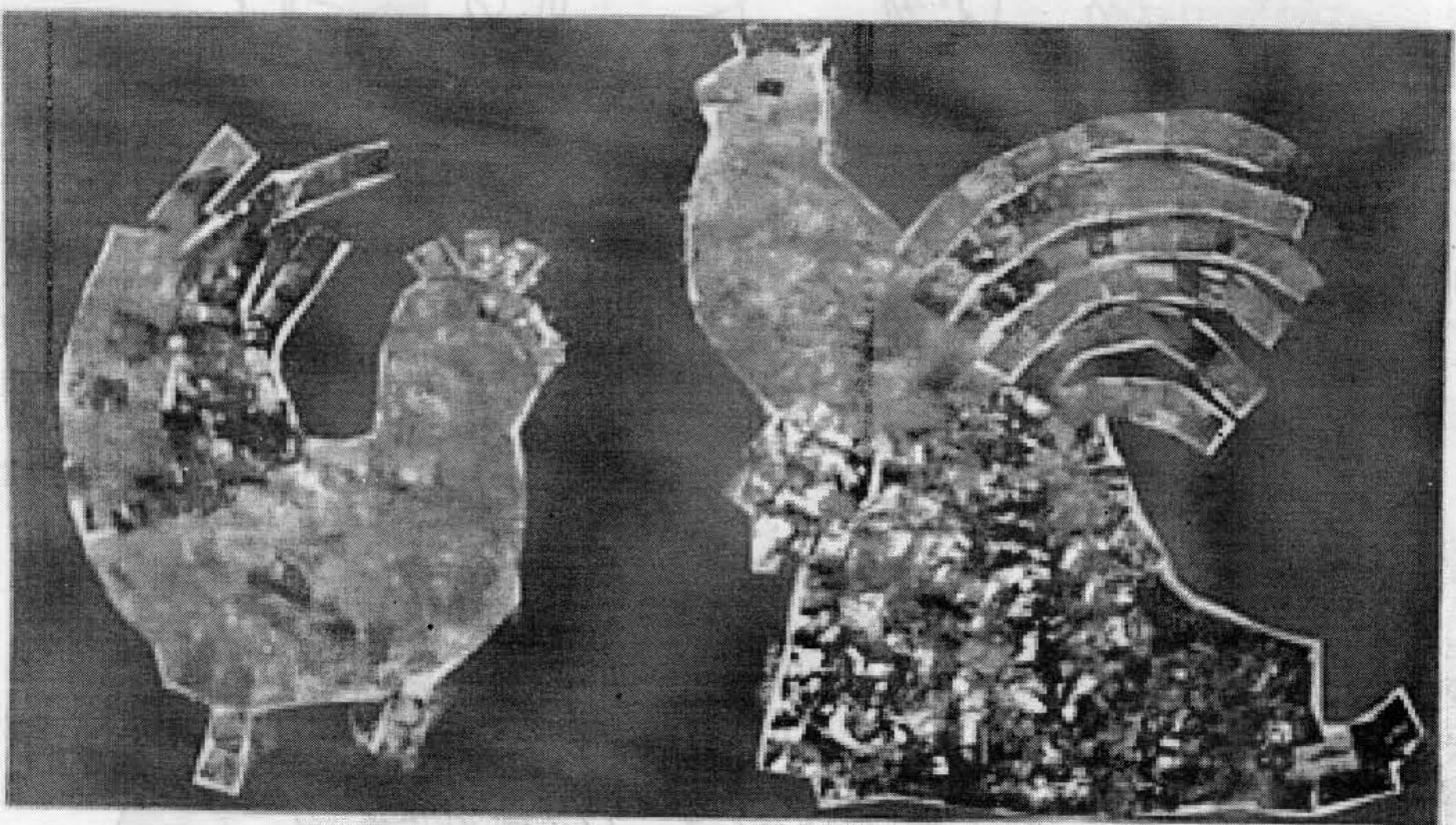
Александар Папић V/2

Бранка Ристивојевић III/1

"Свети Сава", Тамара Раденковић IV/1

Гордана Недељковић VIII/2

СУСРЕТ

ПОСЛЕ ДЛУГЕГ ВРЕМЕНА ЏЕННА ЈЕ СРЕЛА ЧОВЕКА КОЈИ ЈЕ БИО ПОЗНАТ ЈОШ ИЗ МЛАДОСТИ

ЈУ, БОЖЕ, БИО СИ ТАКО ВИСОК А САДА СИ МАЛИ...

Е, ЏЕНО, ХЕНРИ!

БИО СИ КРУПАН А САДА СИ МРШАВ

О, ХЕНРИ, ШТА ТИ СЕ ДЕСИЛО?

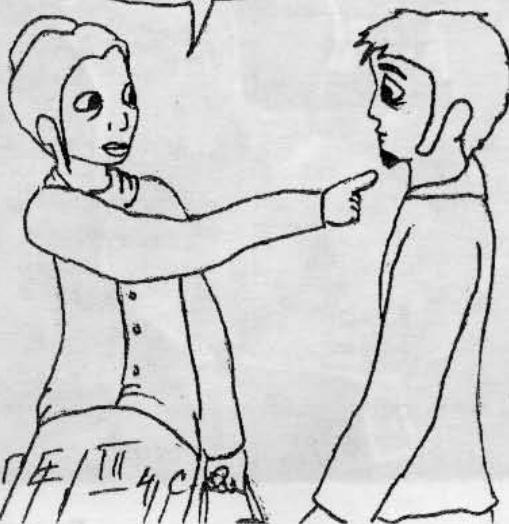

О, ХЕНРИ, САД СИ И ИМЕ ПРОМЕНИО

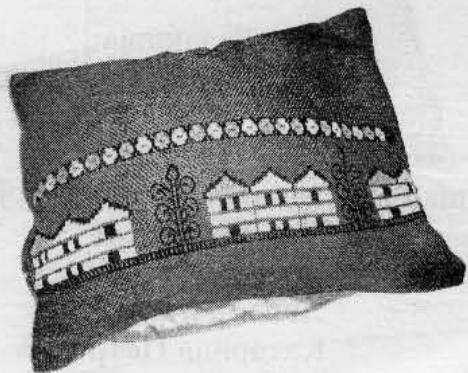
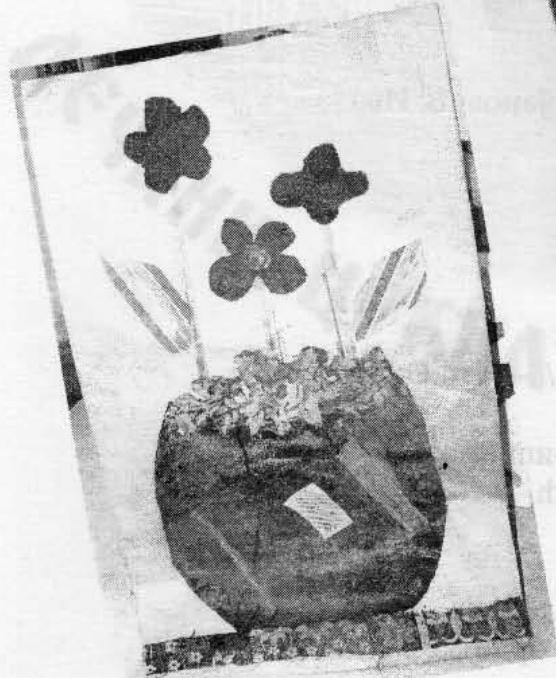
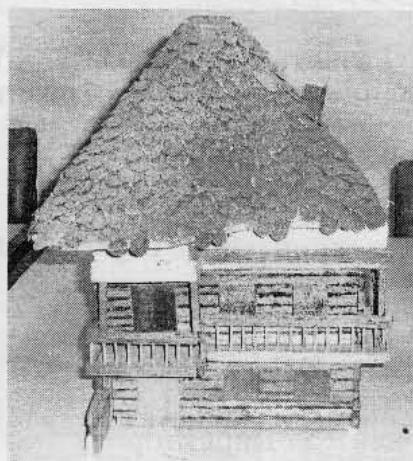
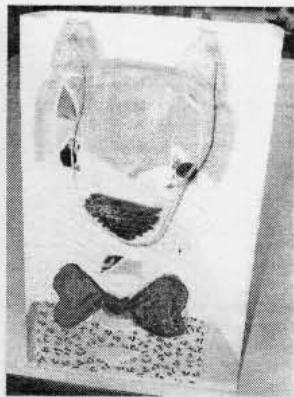
ЈА НИСАМ ХЕНРИ,
ЈА САМ КАРОЉ

АУТОР: ЉУГОР ЂЕНГЕ / III ЧАС

ИЗ КРЕАТИВНЕ РАДИОНИЦЕ

България 2005 г.
Златна корона - Цртеж "Храм Светог Спас" - Панчо Стоянович IV/2
Печат: 25.10.2005. година

“Развитак”, година I, број 1
Часопис ученика и наставника школе “Стефан
Дечански”

Издавач:
Школа за оштећене слухом-наглуве
“Стефан Дечански”
11000 Београд
Светозара Марковића 85

Директор:
Лепосава Петровић

Редакција:
Чланови Литерарне секције

Уредници:
Марија Радовановић, Милош Марјановић, Ива
Урдаревић

Лектор и коректор:
Катарина Петровић

Техничка припрема:
Мирјана Бојанић и ученици I/5, II/4 и III/4 С.О.

Компјутерско-графичка припрема:
 mr Славенка Јанковић

Штампа:
“Средња занатска школа”
11191 Београд, Канарево брдо
Вукачовићева 21а

Београд, 27.01.2005. године

ДЕЧАНИ, ЦРКВА ХРИСТА ПАНТОКРАТОРА

ИВАН СТЕДНОВЫЙ 11 лет